

הדף היומי בבלי: מסכת בבא בתרא דף קכ"ג
הדף היומי בהלכה: סימן רכ"ב מסעיף ד' עד סימן רכ"ג סעיף ב'
המוסר היומי: שם עולם פרק י"ד עד 'ונבאר אחת לאחת'

לוח
לימוד
יומי

סגולה נפלאה לומר בערב ראש חודש סיון

התפילה הנפלאה שתקנו רבינו השל"ה הקדוש עבור הורים. תפילה לזכות לילדים, שיהיו הילדים יראים ושלמים, בתורה, יראה ומידות טובות. תפילת חובה לכל יהודי, הידועה בשמה "תפילת השל"ה"

אלהים ובעיני אדם, ויהי בעלי תורה, מארי מקרא, מארי משנה, מארי תלמוד, מארי רזא, מארי מצוה, מארי גומלי חסדים, מארי מדות תרומיות, ונעבדוך באהבה ובראה פנימית, ולא יראה חיצונית, ותן לכל גייה וגויה מהם די מחסורה בכבוד, ותן להם בריאות וכבוד וכה, ותן להם קומה ויפי ותן וחסד, ויהיה אהבה ואחרת ושלום ביניהם, ותזמן להם זוגים הגונים מזרע תלמידי חכמים מזרע צדיקים, וגם הם זוגים יהיו כמוהם ככל אשר התפללתי עליהם, כי זכרון אחד עולה לכאן ולכאן.

אתה יי יודע כל תעלומות, ולפניך נגלו מצפוני לבי, כי כוננתי בכל אלה למען שמך הגדול והקדוש ולמען תורתך הקדושה. על כן ענני יי ענני בעבור האבות הקדושים אברהם יצחק ויעקב, ובגללם תושיע בניי להיות הענפים דומים לשרשם, ובעבור דוד עבדך רגל רביעי במרכבה, המשוור ברוח קדשך.

שיר המעלות אשרי כל ירא ה' ההלך בדרכיו. יגיע כפיה כי תאכל אשריה וטוב לה. אשתך כגפן פריה בירכתי ביתך בניך כשתי זיתים סביב לשלחנה. הנה כי כן יברך גבר ירא ה'. ברכה ה' מציון וראה בטוב ורושלים כל ימי חייה. וראה בניי לבניך שלום על ישראל.

אנא יי שומע תפלה, יקם בנו הפסוק, ואני זאת בריתי אותם אמר יי רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיך לא ימושו מפיך ומפי זרע וזרע אמר יי מעתה ועד עולם. יהי לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי.

אתה הוא יי אלהינו עד שלא בראת העולם, ואתה הוא אלהינו משבראת העולם, ומעולם ועד עולם אתה אל. ובראת עולמך בגין לאשתמודע אלהותך [=כדי שתפורסם מלכותך] באמצעות תורתך הקדושה כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. "בראשית", בשביל תורה ובשביל ישראל, כי הם עמך ונחלתך אשר בחרת בהם מכל האמות, ונתת להם תורתך הקדושה, וקרבתם לשמך הגדול. ועל קיים העולם ועל קיים התורה בא לנו ממך יי אלהינו שני צוויים. כתבת בתורתך "פרו ורבו", וכתבת בתורתך "ולמדתם אותם את בניכם", והכונה בשתייהן אחת, כי לא תהיו בראת כי אם לשבת, ולכבודך בראת, יצרת אף עשית, כדי שנהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי כל עמך בית ישראל יודעי שמך ולומדי תורתך.

ויבן אבוא אליך יי מלך מלכי המלכים, ואפיל תחנתי, ועיני לך תלויות עד שתחנני ותשמע תפילתי להזמין לי בניי ובנות, וגם הם יפרו וירבו הם ובניהם ובני בניהם עד סוף כל הדורות לתכלית שהם ואני ואנחנו כלנו נעסקו בתורתך הקדושה ללמד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה, והאר עינינו בתורתך ודבק לבנו במצוותיה לאהבה וליראה את שמך. אבינו אב הרחמן, תן לכלנו חיים ארוכים וברוכים, מי כמוך אב הרחמים זוכר יצוריו לחיים ברחמים, זכרנו לחיים נצחיים כמו שהתפלל אברהם אבינו "לו יחיה לפניך", ופרשו רבותינו זכרונם לברכה, "ביראתך". כי על כן, באתי לבקש ולחנן מלפניך שיהא זרעי וזרע זרעי עד עולם זרע קשר, ואל ימצא בי ובזרעי ובזרע זרעי עד עולם שום פסול ושמיא, אף שלום ואמת וטוב וישר בעיני

עד מתי ניתן לברך 'הטוב והמטיב' על לידת בן?

בעת לידת בן, מברכים האב והאם 'הטוב והמטיב', ואף כאשר יש להם כמה בנים. ובלידת תאומים, יברכו על שניהם יחד; אך אם בָּרְכוּ על האחד קודם לידת השני, ישובו ויברכו על השני. ואם לא בָּרְכוּ מיד בשעת הלידה, יכולים לברך גם לאחר מכן, והפוסקים כתבו הגדרות שונות בקשר לזמן שבו ניתן לברך: יש שכתב שניתן לברך רק בעוד שעסוקים בבשורת הלידה ולא הסיחו דעתם הימנה; יש שכתב שניתן לברך רק בעוד שהשמחה קיימת בלבם בתוקפה; יש שכתב שניתן לברך עד שלושה ימים מהלידה; ויש שכתב שניתן לברך עד היום השמיני, יום הברית. ומי שטעה וברך על בן שהחינו, לא יברך הטוב והמטיב. [שו"ע א, משנ"ב ג, ביאורים ומוספים דרשו, 6, 9, 10 ו-11; וראה ערוך השולחן ב, בן איש חי שנה א פר' ראה אות ח, וכף החיים ו]

מה מברכים בלידת בן ובת יחד?

בעת לידת בת, אף אם האב והאם שמחים במיוחד, וכגון שהיו להם כמה בנים והשתוקקו ללידת בת - אינם מברכים 'הטוב והמטיב'. אולם, בפעם הראשונה בה רואים את הבת, יברכו 'שהחינו', ובדיעבד, ניתן לברך אף לאחר הראיה הראשונה, כל עוד שהשמחה קיימת בלבם בתוקפה. ואם נולדו בן ובת יחד - נחלקו הפוסקים אם מברך הטוב והמטיב על שניהם, או הטוב והמטיב על הבן, ושהחינו על הבת. ומי שחשב שמברכים הטוב והמטיב בלידת בת, וברך כן - לא יברך שהחינו בעת ראייתה. ועל נכד ונכדה אין לברך שהחינו בעת ראייתם. ובת שנולדה לאחר זמן רב שבו לא היו להוריה ילדים כלל - יש אומרים שיברכו הטוב והמטיב, ויש חולקים. [משנ"ב ב; ביאורים ומוספים דרשו, 3-6; וראה מקורות נוספים בפסקה הקודמת]

האם מברכים ברכת ההודאה בלידת פג הנמצא בסכנת חיים?

פג הנמצא בסכנת חיים - יש אומרים שאין לברך עליו את ברכות ההודאה הנ"ל בשעת הלידה; ויש אומרים שאם לדעת הרופאים ניתן להתגבר על הסכנה, ניתן לברך 'הטוב והמטיב' על בן; ויש שהסתפק בדבר. ואם נולד ילד בעל מום, כגון 'תסמונת דאון' - יש אומרים שאין לברך את ברכות ההודאה; ויש אומרים שהדבר תלוי לפי הענין, ופעמים שצריך לברך. ואם נולד בן, ואביו או אמו נפטרו בטרם שבן זוגם בָּרַךְ הטוב והמטיב, לא יברך עוד בן הזוג ברכה זו, אלא 'שהחינו'; ואף שיש הנאה לנשמת הנפטר או הנפטרת בכך שהשאירו בן זה כְּזֵכֶר בעולם - אין מברכים הטוב והמטיב על דבר המסב הנאה רוחנית כזו, כי אם על דבר המסב הנאה גשמית. [שו"ע א, משנ"ב ד, וביה"ל ד"ה בלדתה; ביאורים ומוספים דרשו, 4 ו-8]

אתמול למדנו

- השומע שמועה טובה הקשורה אליו, וגורמת לו לשמחה יתרה - מברך 'שהחינו'. ואם טובה זו קשורה גם אליו וגם לאחרים - מברך: "הטוב והמטיב", דהיינו שהשי"ת הטיב לו וגם לאחרים. וכן השומע שמועה רעה רח"ל הגורמת לו צער רב - מברך: "ברוך... דַּיְן האמת"; וחייב אדם לברך על הרעה בדעת שלמה ובנפש חפצה, כדרך שמברך על הטובה בשמחה.
- בתוכן ברכת הודאה בעת ירידת גשם, יש הבדל בין מי שיש בבעלותו שטח חקלאי ואין לו אשה ובנים או שותף, לבין מי שיש לו אשה ובנים או שותף; וביניהם לבין מי שאין שטח כזה בבעלותו.

מחר נלמד

- האם מברכים 'שהחינו' על דירה שלא רשומה בטאבו?
- על איזה שיפוץ בבית מברכים 'שהחינו'?
- האם מברכים 'שהחינו' על משקפיים?